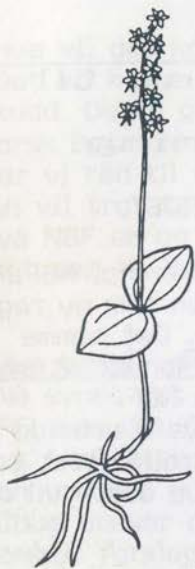

Listéra

3 - 1987

MED

SENSOMMERPROGRAMMET

TELEMARK BOTANISKE FORENING

Om eventuell tilslutning til Norsk Botanisk Forening.

EN ORIENTERING FRA STYRET OM ARBEIDET.

Sist høst inviterte styret i Norsk Botanisk Forening, NBF, vår forening til å slutte seg til landssammenslutningen som ny regionalavdeling med navnet NBF, Telemarksavdelingen. Det samme styret uttrykker i en uttalelse på styremøte 16. januar at man i NBF ser det som en styrke at TBF slutter seg til NBF.

Årsmøtet 1986 i TBF ga sist høst styret i oppgave å arbeide med spørsmålet om en eventuell tilslutning. Det som trolig først og fremst har interesse for medlemmene i TBF, er hva dette vil medføre for det arbeidet vi driver på hjemmebane.

Framtidig aktivitet i TBF ved en eventuell tilslutning til NBF.
Forandringer i vår virksomhet p.g.a. tilslutning til NBF vil det ikke bli snakk om. Hva angår tur- og møtevirksomheten rundt om i fylket, er den helt og holdent avhengig av oss selv. Floraatlasarbeidet og utsendelse av *Listera* og årsrapporter er helt og fullt vår egen sak. Hva vi eventuelt ellers måtte finne på av nye tiltak for å glede hverandre, bestemmer vi også selv.

Får vi noe igjen?

Dette er også et spørsmål man sikkert vil stille seg. Tilbud om turer andre steder vil bli en mulighet. NBF har tidligere arrangert ekskursjoner til Syden, bl.a. Kreta, med godt utbytte. Det burde være mulig at en orienterte hverandre om regionavdelingenes ekskursionsvirksomhet rundt om, for derved å kunne øke tilbudet til hverandre. Det kan hende vi oppholder oss på steder hvor det foregår aktivitet vi gjerne kunne delta i. En sommer-ekskursjon er planlagt til Reisadalen i 1988, et tiltak som nok blir mottatt med interesse. Dette er en type arrangement som flere vil kunne få nytte godt av.

Nå bør nok ikke dette med å få mest mulig igjen være det som en har i tankene først og fremst, når en skal vurdere tilslutning til et fellesskap. NBF er en ideell organisasjon med de samme formål som TBF. Med størst mulig medlemsstokk øker også innflytelse og mulighet til å få gjennomslag for ens idéer. Den kunnskap om lokale forhold som ligger ute blant menigmann, har stor verdi i en slik sammenheng. Det er derfor andre hensyn enn hva vi får igjen som bør ligge til grunn for å vurdere tilslutning.

Hva vil det koste?

Det vil koste hver enkelt av oss en tier i administrasjonstilskudd. Dette går til NBF's arbeide for å fremme interessen for norsk botanikk og å kunne opptre som en interesseorganisasjon. Har vi råd til dette, - hver enkelt av oss?

Vi vil tro at medlemmene etterhvert vil få bedre orientering om hva NBF er og står for gjennom den økende aktiviteten NBF har lagt opp til framover, en aktivitet de altså ønsker at TBF deltar i.

Hva består øket aktivitet i?

Nå synes det vel som om vi knapt har rom for mer aktivitet i TBF, men det finnes vel rom til endringer av formene for aktivitet. Ved flere anledninger har det vært reist kritikk mot NBF at den er blitt en hensovende forening med lite aktivitet og få tilbud utover de sedvanlige ekskursjonene og møtene. Nå er det kommet forslag om nye tilbud som floraregistreringer (floraatlas) og kursvirksomhet, f.eks. i plantekunnskap og fotografering.

Endringer i praksis forøvrig.

Dersom TBF skulle velge å slutte seg til NBF, vil kontakten bli mellom NBF og NBF, Telemarksavdelingen. Her på berget vil vi likevel fortsatt komme til å bruke TBF-navnet ennå lenge. Det er praktiske årsaker til at vi vil ønske å gjøre det. Dette med navnet bør nå heller ikke bli den store praktiske anstøtssteinen i vurderingen av tilslutning.

Mer spennende er at NBF praktiserer en avstemningsmetode hvor man kan stemme pr. brev til årsmøtet. Dette er en god ordning som TBF også bør finne grunn til å praktisere, og vårt lovverk setter idag ingen bom for en slik praksis. Særlig er dette aktuelt nå i forbindelse med neste årsmøte. Siden vi også har medlemmer som neppe kommer til årsmøtet p.g.a. avstandene, vil dette være en fornuftig ordning.

For de av våre medlemmer som også er tilsluttet NBF gjennom Østlandsavdelingen for derved å motta Blyttia, NBF's tidsskrift, vil en tilslutning føre til at disse kommer billigere ut og spare kontingent. Forandringen her blir slik at disse medlemmene må betale inn sin kontingent til hovedforeningen som i sin tur vil tilbakeføre den delen av kontingenten som tilfaller TBF.

Årsmøte.

Årsmøtet i TBF har tradisjonelt vært avviklet i midten av november. Det nye styret har så virket fra årsskiftet. Nå vil regionavdelingene måtte avholde årsmøte i perioden 1. - 31. oktober, noe som vil få små konsekvenser for det nye styret som blir valgt.

TBF's lovverk.

Ved en eventuell tilslutning må lovverket i TBF tilpasses NBF's nye lovverk. Her er det endringer på gang på viktige punkter for TBF's del, bl.a. om medlemskategorier og innbetaling av kontingent. NBF's årsmøte skal idag arrangeres slik at samtlige regionavdelingers årsmøter fungerer som NBF's årsmøte, altså det samlede resultat av vedtak i regionavdelingene.

Når så årsmøtene i NBF til høsten har klargjort standpunktene om nye lovendringer, vil det være klart om hvorvidt styret i TBF vil anbefale årsmøtet å si ja til å slutte seg til. Det vil altså være en mulig forutsetning at vi får beholde vår ordening med flere medlemskategorier og at innbetalingen av medlemskontingenten for alle andre medlemskategorier enn A-medlemmene, d.v.s. "Blyttia-medlemmene", foregår på en for oss forsvarlig måte. Nå ligger det ikke noe dramatisk ultimatum i dette, for det er allerede bebudet fra NBF's styre at disse forandringene av nåværende lovverk vil komme.

Vi lar det bli med dette for denne gangen. Vi håper at vi snart vil få ut nødvendige lovtekster fra NBF, forslag til forandringer og kommentarer til disse slik at medlemmene selv kan vurdere om det er interessant med tilslutning.

Forslag fra styret om saken vil så følge nærmere årsmøtet.

Styret.

Årets plante 1986.

SØSTERMARIHAND - DACTYLORHIZA SAMBUCINA.

#####

I Listera nr 2 - 1986 ble søstermarihand, *Dactylorhiza sambucina*, utropt til årets plante i Telemark. Vi ville forsøke å skape litt blest om denne vårorkidéen som ser ut til å ha tyngdepunktet i utbredelsen belagt til fylket vårt. Idéen med årets plante er forøvrig "stjålet" fra tidligere opplegg i Norsk Botanisk Forening hvor det dessverre ikke så ut til å fungere noe videre.

Nå lyktes vi i TBF heller ikke helt med å påkalle folks interesse i den grad at vi ble oversvømmet med data, men litt ble det da. Spesielt morsomt var det å motta data fra folk utenfor foreningen, og når alt kommer til alt, sier vi oss sånn passelig fornøyde med responsen.

Søstermarihand ser ut til å trives særlig godt på gamle seter-voller og slåtteenger som har ligget brakk en tid. En annen type vokseplasser er tørre bakker og engbakker hvor konkurransen fra busker og trær er heller minimal. Den siste typen vokseplass er sett bl.a. i Kviteseid og ved Kragerø hvor søstermarihand vokser helt ute mot sjøen. (Svein Isaksen pers. med.)

De fleste forekomstene ser imidlertid ut til å finnes på gamle setervoller i midtre og øvre deler av fylket, og antallet individer på lokalitetene kan variere sterkt, fra et enkelt individ (f.eks. en lokalitet i Seljord og en i Bø) og opp til mange tusen (Bø og Seljord). Opplevelsen med orkidéengene i Seljord med tusener på tusener av blomstrende søstermarihand sist vår var en uforglemmelig opplevelse for dem som var med på turen.

Totalt er det registrert et antall av rundt 50 lokaliteter spredt fra kysten til opp i mot 900 - 1000 m.o.h. i øvre del av fylket. Mange av lokalitetene er besøkt i løpet av 1986. Inger Nordal og Finn Wischmann har sett over disse i forbindelse med en undersøkelse av søstermarihand i Norge. Resultatet av dette arbeidet er publisert i Blyttia nr 1 - 1987.

Opplysningene om søstermarihand for floraatlasets vårt er i stor grad samlet ved Botanisk museum på Tøyen hvor vi har hatt god hjelp av Finn Wischmann, men også på ekskursjoner i TBF's regi har det dukket opp nye lokaliteter. Flere av de "nyoppdagede" lokalitetene er besøkt etter anvisning fra personer TBF har kommet i kontakt med. Ellers har enkeltpersoner i og utenfor TBF bidratt med opplysninger om søstermarihand rundt om i fylket, derav flere nye lokaliteter.

Prikkartet over søstermarihandlokalitetene i Telemark er litt misvisende i den forstand at hver prikk representerer en lokalitet. Den sier imidlertid ikke noe om lokalitetens størrelse, slik at en prikk like gjerne kan representere et enkeltindivid som en kjempebestand. Prikkartet er imidlertid bare ment som en oversikt over de voksestedene som er kjent.

At det er brukt to forskjellige symboler på kartet, henger sammen med at noen av lokalitetene er svært gamle og at de ikke er besøkt på lang tid. Andre er nylig besøkt, og vi vet at her finnes søstermarihand ennå. Dessverre finnes det også lokaliteter der søstermarihand med stor sannsynlighet ikke finnes lenger av forskjellige årsaker.

Søstermarihand er en vakker og fin orkidé som fortjener å få stå der den finnes. Flere av lokalitetene i Telemark burde forlengst vært vernet og underlagt skjøtsel, men det er å håpe at det vil skje ting her etterhvert. TBF registrerer med glede at nye prosjektgrupper med registrering, vern og skjøtsel av kulturlandskapet som mål, er dannet, bl.a. på nordisk plan. Flere av søstermarihandlokalitetene i Telemark burde ha muligheter til å vekke interesse hos slike prosjektgrupper. TBF vil gjøre sitt til at dette kan bli virkelighet.

Vi retter en spesiell takk til Finn Wischmann for hjelp og opplysninger, men glemmer heller ikke alle dere andre.

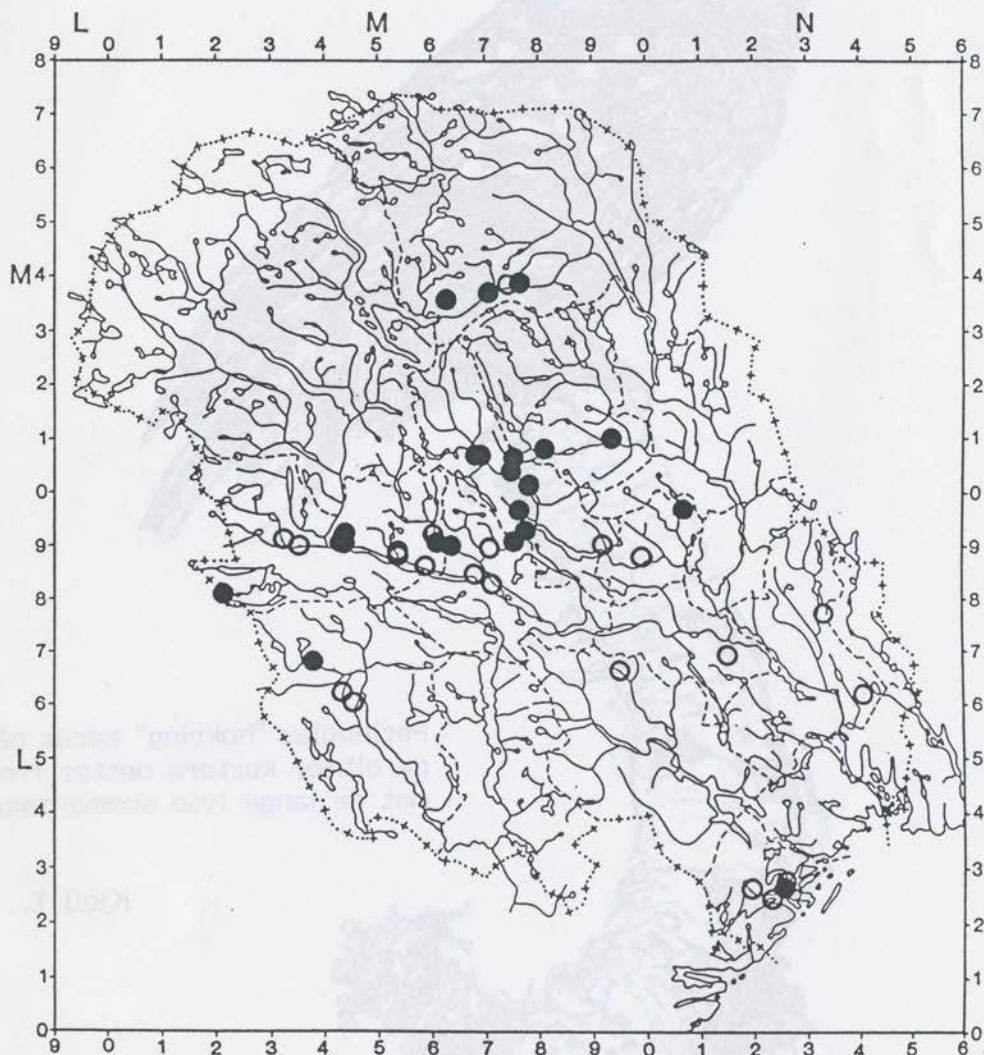
Takk til dere óg!

Styret.

DACTYLORHIZA SAMBUCINA

SØSTERMARIHAND

● FUNNET ETTER 1980

○ FUNNSTED FRA FØR 1980

Perleuglas "hukring" høres nå i
de altmer kortere netter fram
mot de lange lyse sommerdager.

Kjell T.

SENSOMMERENS TURPROGRAM.

Gunnborgdalen.

TUR I SAMARBEID MED STT.

Denne søndagen i midten av juni legger vi turen til Gunnborgdalen i Skien, denne gang sammen med SKIEN-TELEMARK TURISTFORENING. I dette området har vi hatt TBF-tur tidligere, så mange av oss vet allerede hvilken fin flora vi har her i midten av mai. Det er derfor all grunn til å forvente mange fine funn her også på denne tiden av året. Turleder: Torbjørn Skifjeld.

FRAMMØTESTED: Parkeringsplassen ved Gjerpen kirke hvor vi venter på avtalt ledsagelse til parkering nærmere turområdet.

TID: Søndag 14. juni kl.10.15.

"Starr-tur" i Grenland.

Dette blir ikke bare for stråforeningen! Vi får med oss Finn Wischmann som vil forsøke å gi oss en innføring i starrslektas mange hemmeligheter. Vi kan love svært mange arter, og kanskje blir det spennende overraskelser. Vi glemmer selvsagt ikke de andre plantene vi måtte finne.

På veien besøker vi Jarseng, Bjørkedalen, Døvik ved Eidangerfjorden, Versvik/Herøyaområdet, Kotøya, Hvalen og andre gode lokaliteter for starr av forskjellig slag.

Ta med litt ekstra mat!

Leder: Finn Wischmann.

FRAMMØTESTED: Jarseng sportsstue, nordøst for Porsgrunn sentrum.

TID: Søndag 26. juli kl.9.00.

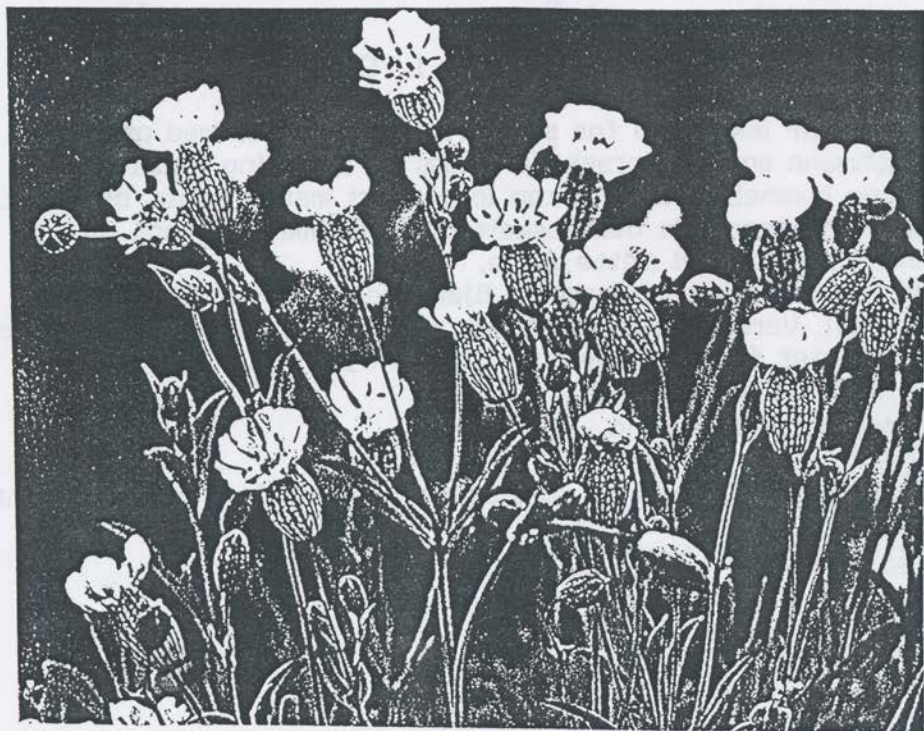
Sensommertur til Skåtøy.

Kragerø og skjærgården omkring er normalt et vel besøkt feriemål om sommeren. Vi vil heller ikke slippe dette området så lett, og vi innbyr derfor til botaniseringstur til Skåtøy denne søndagen. Vi har besøkt østre delen av øya tidligere og vil denne gangen se på den vestre delen med landing ved Skåtøyroa via taxibåt (ferge?).

Vi drar ut mot Stavseng fyr om været ikke blir for galt. Tilbake går veien om Storemyr og Skåtøy kirke for så å bli plukket opp et passende sted langs nordsida av øya. Hva vi ser etter, vet vi ikke bestemt, men det skulle være fine muligheter til å gjøre gode funn i viker og bukter. I skogen i klovene inne på øya, er det funnet bl.a. en av de to store trollurt-artene, og det ryktes om både det ene og det andre av godbiter. Leder: Roger Halvorsen. Husk badetøy!

FRAMMØTE: Ved brygga nær Kragerø jernbanestasjon.

TID: Søndag 16. august kl. 10.00.

På søk etter huldreblomst.

Det står seg et hardnakket rykte om et funn av den sjeldne orkidéen huldreblomst, *Epipogium aphyllum*, i Langangen i Porsgrunn. Det er dette vi vil se nærmere på. Vi møtes ved bensinstasjonen i Langangen ved E-18. Herfra kjører vi inn veien mot Halvørpstjenna hvor vi finner oss parkeringsmuligheter. I følge med og under ledelse av kjentmann Thor Andreas Wiersdalen går vi så inn i "mulighetenes land".

FRAMMØTE: Langangen mellom Porsgrunn og Larvik, ved bensinstasjonen.

TID: Torsdag 20. august kl. 17.30.

Adventivfloraen i Skien.

Vi besøker to områder som er svært forskjellige når vi nå har valgt oss ut Skien Aktiemøllens anlegg ved Bøleveien og hagen bak Unions administrasjonsbygg på Gimsøy. Den første lokaliteten er svært rik på fremmede planter som er kommet hit via aktiviteten på mølla. Her finnes et fast inventar av arter fra forskjellige kanter av verden. Noen av de flerårige artene finnes i så små bestander at vi bør sette plukkeforbud for enkelte av dem, mens andre finnes i store og tette bestander over hele mølleområdet. Vi kan gjøre virkelig gode funn av ettårige arter også. Kjentmann her blir Roger Halvorsen.

I den gamle hagen bak admin.bygget til Union på Gimsøy er det funnet mange arter som ser ut til å ha ballastbakgrunn. En av de sjeldneste er den blå nonsblom, *Anagallis foemina*. Sigmund Hansen har vokst opp i strøket og blir vår kjentmann her.

Dersom det blir tid, vil vi gjerne besøke området langs Hjellevannet for å se på floraen her. Vi kjører da ned på den gamle tomta etter skraphandler Vetlesen.

FRAMMØTE: Utenfor porten til siloanlegget på Bøleveien, Skien.

TID: Onsdag 2. september kl. 17.30.

Flåbygd i Nome.

Dette blir en heldagstur noe utenfor vanlig allfarvei for botanikere, og vi satser denne gangen på Nome kommune. Vi drar over i Flåbygd i østre enden av Flåvatn. Her ligger mange spennende lier som trenger "ettersyn". Hva vi kan finne her i traktene, er ikke godt å si, men er vi heldige, finnes det steder hvor bekker og varmekjær skog kan by både på det ene og det andre. Det er meldt om fine bestander av vårmarihånd (*Orchis mascula*) på hyllene mot sør her i området, og det burde åpne muligheter for mye annet fint.

Vi bruker også anledningen til å ha et spesielt øye med sopp- og bregnefloraen, og vi får forhåpentligvis med oss en soppkjenner på turen. Leder: Roger Halvorsen.

FRAMMØTE: Ulefoss sentrum, ved brua over slusene. Herfra går veien videre til Flåbygd.

TID: Søndag 6. september kl. 10.00.

Sopptur til Lanner.

Vi forsøker oss på sopptur igjen, denne gangen litt tidligere enn åra før.

Vi parkerer bilene nær Lanner hvor vi måtte finne en høvelig plass. Deretter går vi inn mot Sortilsvannet. Innover i dette området ligger det fine turarealer, og skogen her er kjent som fine sopplokaliteter. Nå satser vi imidlertid mest på sopp som botanisk emne denne gangen, men det burde være gode muligheter til å få fylt en kurv med matsopp om sopp høsten er som den skal. Turleder: Even W. Hanssen.

FRAMMØTE: Ved Esso Taverna ved Nystrand, ved E-18, Porsgrunn.

TID: Søndag 13. september kl. 10.00.

RAGGARVE.

CERASTIUM BRACHYPETALUM.

Av Roger Halvorsen.

Om nellikfamilien.

Om kjennetegn for nellikfamilien skriver Rolf Nordhagen enkelt i sin flora: "Urter med typisk motsatte blad og blomster i kvaster. De fleste har regelmessige femtalls-blomster med beger, krone og 10 støvbærere. (Sjelden firetalls-blomster eller bare fire-fem støvbærere eller kronløse). De fem ytre støvbærerne sitter rett inn for kronbladene, som ofte er smale nedtil (neglen)."

Fra lista over kjennetegn hos Johannes Lid i hans flora, "den blå", er det lite å føye til.

Nellikfamilien, Caryophyllaceae, er i norsk sammenheng en stor familie med både opprinnelig viltvoksende arter og arter som er innført ved menneskets hjelp. De fleste slektene i nellikfamilien har arter som er like og til dels kjedelige å se til. Til denne gruppa hører slekta *Cerastium*, arve.

Om *Cerastiumslekta*.

Totalt omfatter denne slekta ca. 100 arter, men i Norden finnes bare rundt 15 viltvoksende arter. Fra hagene kjenner sikkert mange de teppedannende og hvitlodne artene *C. tomentosum* L. og *C. Bierbersteini* DC.

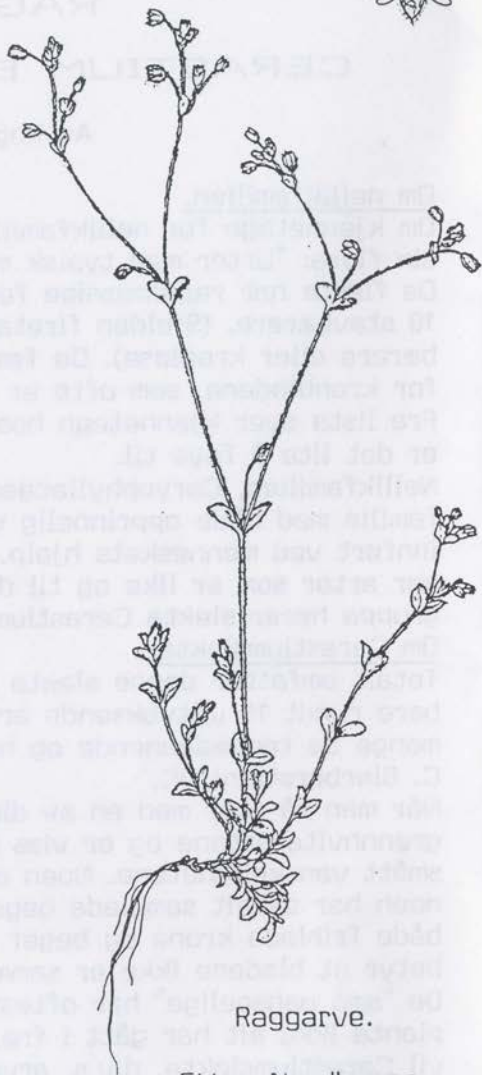
Når man så står med en av disse uanseelige og "umulige" små grønnhvite artene og er viss på at det er en nellik, begynner så smått vanskelighetene. Noen arter har kronblad og noen har ikke, noen har såkalt samblada beger og friblada krone og noen har både friblada krone og beger. At krona eller begeret er friblada, betyr at bladene ikke er sammenvokste.

De "små uanseelige" har oftest friblada krone og beger. Dersom planta ikke alt har gått i frø, noe flere av artene gjør tidlig, vil *Cerastiumslekta*, d.v.s. arvene, ha hvite kronblad som er delte bare i toppen i motsetning til f.eks. *Stellariaslekta*, stjerneblom, hvor kronbladene er delte nesten helt ned til festet. Dette med at kronblada er delte i toppen er en viktig skillekarakter i forhold til de fleste andre småvokste og uanseelige nellikartene. Ellers er arvene i *Cerastiumslekta* oftest lodne planter med små flate blad. Enda bedre kjennetegn er kanskje den valseformede kapselen som sprekker opp i ti små tenner ytterst (seks for bre-

arve, *C. cerastoides*). Den er gjennomskinnelig og kan som Rolf Nordhagen skriver (Våre ville planter II, s. 305) minne om en liten tarm. Dette gjenspeiles i det danske "Hønsetarm" og det tyske "Hühnerdarm". Likevel er det tyske "Hornkraut" (Garcke 1895, s. 104) morsommere. Det sammenfaller godt med det latinske navnet *Cerastium* som skal komme av det greske "keras" for horn. *Cerastium* ble brukt av engelskmannen John Ray i 1660. Kapselen hos *Cerastium*artene likner da også vitterlig et bitte lite krumbøyd horn, så sammenhengene burde være klar.

Litt om "telemarkingen", *Cerastium brachypetalum*, raggarve.

Nå finnes det hos oss storblomstrede og rett så vakre arvearter, f.eks. fjellarve (*C. alpinum*), snauarve (*C. glabratum*) og brearve (*C. cerastoides*), som alle oftest er å finne i høyreliggende områder. Dessuten finnes storarve (*C. arvense*), som vokser på litt næringsrik og tørr grunn. Men om du nå har fått fingrene i en av de mindre prangende artene, kan det være virkelige vanskeligheter med å finne fram. Nå finnes det riktignok bare to (eller muligens tre) arter som er vanlig å treffe på hos oss. De andre er sjeldne, og raggarve finnes i Norge altså bare i Telemark. Til alt overmål er den dessuten bare kjent fra en eneste vokseplass. I Blytts flora, bind III (1876) står det på side 1058 en anmerking under *C. viscosum* (= fontanum, vanlig arve).

Raggarve.

Etter Nordhagen.

"*C. strigosum* Fr. Herb. norm. fasc. I n. 38. *C. brachypetalum* Desp.

På Skiferbakker i den botaniske Have ved Christiania, hvor den ei er dyrket, men dog muligvis turde være indført ufrivillig."

I "Flora grenmærensens" av Johan Dyring (1911) står det på s. 179:

"*C. brachypetalum* Desp. Tørre bakker. Sj. Valberg og Lovisenbergheien (Landmark) samt Langaardsund (Ruud) ved Kragerø."

Ved siden av den noe mistenkelige "forekomsten" ved Botanisk hage i Oslo, er Kragerødistriktet det nå eneste kjente voksestedet i landet, og om ikke raggarve er Norges sjeldneste art, ligger den langt framme i konkurransen om en slik tittel. Kanskje kunne TBF gjøre sitt til at planten ble funnet på nye forekomster?

Kjennetegn hos raggarve.

*Cerastium*slekta er vanskelig som nevnt. Likevel kan det la seg gjøre å finne ut av den på et vis. Til hjelp trengs ei god lupe og en bra flora. Raggarve er ett-årig uten de flerårige artenes golde bladskudd nede ved bakken. Begerblada har lange hår helt ut i spissen. Kronblada skal ha hår nede ved festet, og hele blomsterkvasten virker åpen fordi fruktskaftet, d.v.s. stengelen mellom øverste bladparet, også kalt støtteblad, og blomsten/frukten, er to-tre ganger så langt som begerblada. Kronblada er også kortere enn begerblada, noe som har gitt den navnet *brachypetalum*, "med kortere kronblad". De øverste støtteblada er forøvrig helt grønne og uten hinnekant, d.v.s. en lys og gjennomskinnelig kant utenfor det grønne. Kapselen er hos raggarve nesten rett.

Vern om vokseplassen(e).

Dagens forekomster ved Kragerø kan vel bare betegnes som ørsmå, og det kan være en sjanse for at arten snart vil være botanisk historie hos oss om det ikke gjøres noe. Trolig utgjør botanikere den større delen av faren for artens eksistens. Lovfestet vern av forekomsten og arten burde vel forlengst ha vært en realitet. Botanikere burde på sin side sette krefter inn på å leite opp igjen forekomstene ved Langaarsund på Langøy ved Kragerø eller søke etter nye på passende steder i distriktet.

En oppgave for TBF i denne sesongen?

Kilder:

Blytt, A.: Norges flora, b. III. Christiania 1874.

Dyring, J.: Flora grenmærensens, Kristiania 1911.

Garcke, A.: Flora von Deutschland, Parey forl. Berlin 1895.

Lid, J.: Norsk og svensk flora, Det norske samlaget, Oslo 1974.

Nordhagen, R.: Norsk flora, Aschehoug, Oslo 1940.

" : Våre ville planter II, s. 305. Tanum, Oslo 1952.

Gode venner fyller år!

I vest -

Vi kan gratulere med 25 år i botanikkens tjeneste i det sørvestre hjørnet av Norge i disse dager. 9. april 1962 så Norsk Botanisk Forening, Rogalandsavdelingen, dagens lys.

51 medlemmer meldte seg inn på stiftelsesmøtet. Den første formannen ble Arne Haraldstad. Dagen ble et vendepunkt for rogalendingene. Etter nesten 25 år med organisert botanikk i Norge, skulle endelig turen komme til dem. Da var det allerede livskraftige avdelinger av NBF i Trøndelag, på Vestlandet og dessuten på Østlandet hvor aktiviteten formelt fortsatt lå under hovedforeningen.

I Rogaland hadde medlemmer av NBF i mange år vansmektet en tilværelse uten særlige muligheter til å delta aktivt i det botaniske arbeidet til NBF. Initiativet ble tatt lokalt, og flere av pådriverne for opprettelsen av Rogalandsavdelingen er fortsatt aktivt med. Av dem kan og bør nevnes Ingrid og Ole Gabriel Lima og Randi og Anders Haukebø.

Flere av oss har stiftet bekjentskap med Rogalandsavdelingen gjennom trivelige fellesturer hit og dit.

Likevel bør en person nevnes spesielt: lærer Gudrun Laland. Ikke bare er hun blitt stående som en kulturpersonlighet på Jæren. Hun kom også med i NBF, hovedforeningen, samme året som den ble stiftet for over 50 år siden. Hun er en av de få som fortsatt er tilbake av NBF's første medlemmer fra stiftelsesåret. De som kjenner henne, vet å sette pris på det bidraget hun har ytt til botanisk aktivitet, spesielt i Rogaland. Hennes 87 års dag falt nesten sammen med jubileumsdagen. De få av oss i TBF som var med på ekskursjonen til Jæren, husker henne med glede. Med sjarm, giverglede og innlevelse ga hun oss noen små hjertevarme bidrag fra det beste av jærsk lynne og kulturtradisjon. Mange tenkte sikkert som undertegnede: "Ja, slik er hun og han, jærbuen. Nøysom, tro mot sitt Rogaland, gjestfri og gavmild!" Vi glemmer neppe denne kvelden på lang tid. At Gudrun Laland ikke ble gjort stas på under NBF's 50 års jubileum, får så være. Vi vil i alle fall få gratulere her fra Telemark, både Gudrun Laland og hennes Rogalandsavdeling, eller Rogalandsavdelingen og deres Gudrun, alt ettersom! Godt har de hatt det sammen i mange år. Av hjertet ønsker vi til lykke med jubiléet og håper at dere får riktig mange gode år med botaniske gleder framover. Gratulerer med dagen!

- og i sør!

Litt over en måned etter at rogalendingene den 9. april hadde startet en hyggelig "krig" mot veletablerte kretser rundt de botaniske institusjonene i Oslo, Trondheim og Bergen, vokste det fram en botanisk "opprørsbevegelse" også i sør. Den 14. mai er det 25 år siden egdene fylket seg om Sørlandsavdelingen. 30 personer meldte sin interesse, og på nyåret var tallet øket til 42. Lektor Håkon Damsgård ble avdelingens første formann.

I løpet av de 25 år som er gått, har det skjedd at Kristiansand museum har fått sin botaniske avdeling under ledelse av Per Arvid Åsen. Nå arbeides det for fullt med opprettelsen av en botanisk hage på Sørlandet.

Sørlandsavdelingen har i sine rekker mange dyktige botanikere som har gitt utbredelseskartene mange nye prikker opp gjennom åra. Den "bløde kyststripe" står på ingen måte tilbake i forhold til andre landsdeler hva botaniske kvaliteter angår.

Det arbeidet som er nedlagt på Sørlandet, først og fremst gjennom Per Arvid Åsens registreringsarbeide, viser godt igjen gjennom serien "Flora over Agder" og det innsamlingsmaterialet som strømmer inn til Agderherbariet ved Kristiansand museum.

Vi tror at forslag til nye aktiviteter i NBF kanskje alt for mange år siden var realiteter i Sørlandsavdelingen. Dog vil vi håpe at nye toner fra NBF sentralt, vil være en spore til øket aktivitet og arbeid blant sørlendingene. Det burde være liv laga for det i Agder.

Vi for vår del vil få gratulere så hjerteligst med jubiléet!

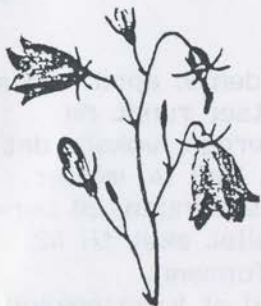
Roger Salvesen

for

Telemark Botaniske Forening.

* * *

Landskap med gravemaskiner.

Av Rolf Jakobsen.

De spiser av skogene mine.

Seks gravemaskiner kom og spiste av skogene mine.

Gud hjelpe meg for en skapning på dem. Hoder
uten øyne og øynene i baken.

De svinger med kjeftene på lange skaft
og har løvetann i munnvikene.

De eter og spytter ut, spytter ut og eter,
for de har ingen strupe mer, bare en diger
kjeft og en rumlende mave.

Er dette et slags helvete?

For vadefugler. For de altfor kloke
pelikaner?

De har blindede øyne og lenker om føttene.

De skal arbeide i århundrer og tygge blåklokkene
om til asfalt. Dekke dem med skyer av fet ekshaust
og kald sol fra projektører.

Uten struper, uten stemmebånd og uten klage.

Rolf Jakobsen er en lyriker som har vært meget opptatt av miljøproblemer i hele sitt lange liv. Han har ofte skrevet om bevaring av naturen og om redselen for teknikken som "spiser av skogene". Det er derfor naturlig å la ham få en plass i Listera, og spesielt fordi han fyller 80 år i år.

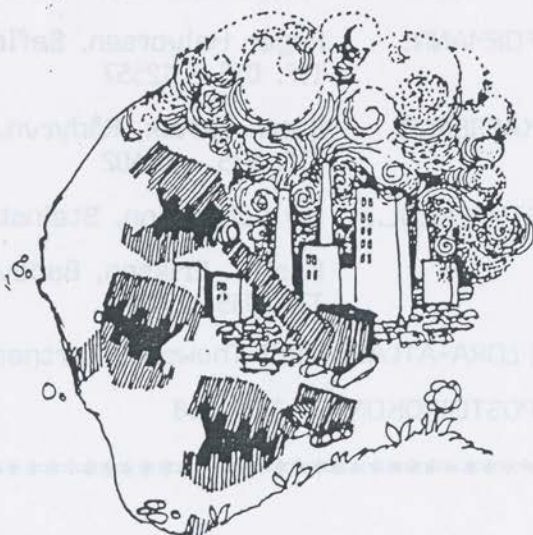
Mennesket, med det forpliktende navn HOMO SAPIENS, oppfører seg så annerledes enn andre levevesener, "de altfor kloke pelikaner", og det har med sin livsstil skapt både små og dessverre altfor mange store miljøproblemer.

Det syns med sin forstand (sapiens) ikke å være klar over at vi er en del av naturen og helt avhengig av den.

Og teknikken blir bare mer og mer naturødeleggende i sin grådige effektivitet: "en diger kjeft og en rumlende mave" som "skal arbeide i århundrer".

Denne utviklingen ønsker ikke Rolf Jakobsen. Ønsker vi denne?

Liv S.

INNHold:

Side 2 Om eventuell tilslutning til Norsk Botanisk Forening.

5 Årets plante 1986. Søstermarihand.

9 Sensommerens turprogram.

13 Raggarve. *Cerastium brachypetalum*. Av Roger Halvorsen.

16 Gode venner fyller år.

18 Landskap med gravemaskiner. Av Rolf Jakobsen.

Forsidefoto: Eika i Søndre Greda på Øland. Av Ulf Vege.

ADRESSER OG TELEFONER:

POSTBOKS: Telemark Botaniske Forening, Postboks 625,
Stridsklev, 3901 PORSGRUNN.

FORMANN: Roger Halvorsen, Safirvn. 41, 3900 PORSGRUNN.
Tlf. 035 - 12557

KASSERER: Bjørn Lervik, Rådyrvn. 84, 3900 PORSGRUNN.
Tlf. 035 - 57402

STYREMEDL.: Liv Schiemann, Steinstuvn. 7, 3700 SKIEN.

Karl S. Eriksen, Badevn. 6, 3970 LANGESUND.
Tlf. 035 - 73145

FLORA-ATLAS: Kjell Thowsen, Gartnerløkka 15, 3700 SKIEN.

POSTGIROKONTO: 3272 788
